

РОЗДІЛ 1
ПРАВОВІ, ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІОКУЛЬТУРНІ ЗАСАДИ
РЕГУЛЮВАННЯ СУСПІЛЬНИХ ВІДНОСИН:
ТЕОРЕТИКО-КОНЦЕПТУАЛЬНІ ВИМІРИ

Віра Ільченко,
дійсний член НАПН України, доктор педагогічних наук,
професор, завідувач відділу інтеграції змісту загальної
середньої освіти Інституту педагогіки НАПН України,
професор кафедри методики змісту освіти Полтавського
обласного інституту післядипломної педагогічної
освіти імені М. В. Остроградського (м. Полтава)

РОЗВИТОК ЦІЛІСНОГО СВІТОРОЗУМІННЯ УЧНІВ
ЯК УМОВА ФОРМУВАННЯ ЖИТТЄСТВЕРДНОЇ
МОДЕЛІ СВІТУ СУСПІЛЬСТВА

Цілісність свідомості молодих поколінь, цілісне світорозуміння, наукове їх мислення, якого набувають учні в процесі навчання, завжди були серед першочергових проблем освіти і людства. Еліта планети Римський клуб в ювілейній доповіді (2018) «Старый мир обречен! Новый мир неизбежен!» [1] оголосив заклик до Нової освіти, холістичного світогляду, планетарної цивілізації. Доповідь мають взяти до уваги економісти, психологи, політичні діячі, освітяни всіх рівнів.

Ідея Нової освіти полягає у трансформації мислення молодих поколінь, в результаті якої має формуватись у них цілісний світогляд, екологічна свідомість. В доповіді підкреслюється, що культурне різноманіття таке ж необхідне для соціальної еволюції, як і генетичне різноманіття для біологічної.

Дослідження відділу інтеграції змісту загальної середньої освіти показали, що витоками патологічних рис сучасного світорозуміння є фрагментація засвоєваних учнями знань, школи тиражують напівлюдей з глибоко сегментованою свідомістю, якій недоступні природовідповідно високі рівні інтелекту (Ж. Піаже та ін.) і яка легко піддається програмуванню (В. Базарний та ін.).

Формування наукової картини світу впродовж навчання учнів у школі, життєствердного національного образу світу кожного учня як вихідного пункту і результату пізнання ним реальності, всякої взаємодії

з дійсністю – це умова досягнення ним цілісності свідомості, цілісності мислення, природовідповідно високих рівнів інтелекту, високих рівнів соціальної зрілості, психічного здоров'я [2, с. 102-120].

Співробітниками відділу інтеграції, які водночас є і співробітниками Полтавського ОІППО, громадською організацією «Освітній центр «Довкілля» розроблена технологія формування у дітей дошкільного та 1-11 класів життєствердного національного образу світу. Це поняття є основним в моделі освіти для сталого розвитку «Довкілля», яка була розроблена на Полтавщині, апробована у Всеукраїнському експерименті разом з навчально-методичним забезпеченням, допущена до використання в навчальних закладах країни, поширилася в третині шкіл України і в зарубіжжі під назвою модель «Логіка природи» [3].

Освіта для сталого розвитку, яку завдяки ідеям Римського клубу, прийняли 55 країн, в Україні має національне коріння. Про це свідчать «Записки Київського товариства дослідників природи» (1870-1917), «Вісник дослідної фізики та елементарної математики» (1886-1917) та ін.. У вітчизняних школах з моделлю освіти для сталого розвитку «Довкілля» природне довкілля (природа) вивчались і досліджувались учнями, починаючи з дитячого садочка і до випускного класу включно. Уроки серед природи проводились відповідно до народного календаря, «дослідники природи» 1-11 класів досліджували природне, створене людиною довкілля і звертались до народних прикмет, народних звичаїв, які значною мірою в календарі пов'язувалися з народними святами. Дослідники природи (учні) «відкривали» найбільш загальні закономірності природи, водночас впорядковуючи за допомогою їх свою свідомість («Розум дитини можна впорядкувати тільки зримими законами природи» Я.А. Коменський), школи втілювали в життя дітей план слов'янського Сократа – Григорія Сковороди: «Пізнай природу, пізнай свій народ, пізнай себе», даючи можливість дітям «вирощувати» свій життєствердний національний образ світу. Приклади моделей образів світу учнів можна знайти в групі ФБ «Педагогічний лікбез».

Виконання Державного стандарту (2020, 2011) передбачає формування всебічно розвиненої особистості учня, а оскільки освітньою характеристикою особистості є її образ світу, то вчителі-предметники, керівництво школи має постійно відслідковувати процес його формування.

Література:

1. Weizsaecker E., Wijkman A. Римський клуб, юбилейний доклад. Вердикт: «Старый Мир обречен. Новый Мир неизбежен!» («Come On!») [Електронний ресурс: <https://matveychev-oleg.livejournal.com/66530-54.html>].

2. Гуз К. Ж. Теоретичні та методичні основи формування в учнів цілісності знань про природу. – Полтава: Довкілля-К. – 2006. – 472 с.

3. Ільченко В. Р. Еволюція ідей освіти для сталого розвитку. Технології інтеграції змісту освіти: зб. наук. пр. за матеріалами міжнар. наук.-практ. конф. «Інтеграція змісту освіти на засадах освіти для сталого розвитку», 26 квітня 2012 р. / редкол. : В.Р. Ільченко (голов. ред.) та ін. – Полтава : ПОІППО, 2012. – Вип. 4. – 320 с.

Сергій Короед,

*доктор юридичних наук, доцент,
професор кафедри правознавства та фінансів
Полтавського інституту економіки і права
Відкритого міжнародного університету
розвитку людини «Україна» (м. Полтава)*

ПРОЦЕСУАЛЬНИЙ СТАТУС ДЕРЖАВНОГО РЕЄСТРАТОРА ЯК ВІДПОВІДАЧА В ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Цивільний процесуальний кодекс України в редакції Закону від 3 жовтня 2017 року № 2147-VIII (далі – ЦПК) на законодавчому рівні закріпив таке процесуальне поняття, як похідні позовні вимоги, яке вже тривалий час використовувалось в судовій практиці, зокрема у спорах щодо права власності на нерухоме майно та державної реєстрації речових прав на нього. До похідних позовних вимог ЦПК відносить вимоги щодо реєстрації майна та майнових прав, інших реєстраційних дій, які є похідними від спору щодо такого майна або майнових прав (ч. 1 ст. 19, ч. 8 ст. 30). Отже, похідні позовні вимоги фактично будуть спрямовані на реалізацію рішення суду в частині задоволення основної позовної вимоги стосовно цивільних прав особи на майно, а відтак мають адресуватися передусім державному реєстратору (в сфері державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та державної реєстрації юридичних осіб), який у зв'язку з цим має виступати у справі в процесуальному статусі відповідача, не будучи при цьому